AYDEDE

No. 91 — 15
Cumartesi 26 Haziran
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 516

SUDA NAKIŞLAR

Tansiyon düşüklüğü

Sinek küçüktür ama mide bulandırır. Dahası vardır: Bu küçücük mahlûk o yerde temizlik olmadığına, etrafın kirli tutulduğuna, hülâsa beledî ve medenî bir noksana da delâlet eder. Mide bulandırması şahsî bir tesirdir; mevcudiyeti ise cemiyet bakımından mütalea olunacak bir hâdisedir.

Onun gibi şekercilerin akideyi 180 der. 200 kuruşa çıkarmaları, lokumu da kilo başına 40-50 kuruş arttırmaları küçük bir zam keyfiyetinden ziyade hükûmet ve belediye itibariyle büyük bir aksaklığın işaretidir.

Zira şeker, şekercilere eski fiat üzerinden dağıtılmıştır. Onlar da fırsat bu fırsattır diyerek kendiliklerinden, hiç bir sebep ve bahane yokken bir arttırma yapmışlardır, yani ihtikâr yoluna sapmışlardır.

Bu, bir başı bozukluktur. Başı bozukluğun ne derece geliştiğini, genişlediğini meydana koyan yeni bir delildir.

Gerek hükûmet, gerek belediye nüfuzunun yürüdüğü bir yerde böyle birşey olamaz. Böyle birşeye kimse cesaret edemez. Cesaret edilmesi fena bir alâmettir.

Ama diyeceksiniz ki ortada Van ve Porsuk barajı yolsuzlukları, bir takım irtikâp ve irtişa vakaları, koca bir Yüce Divan dururken şekercinin akideye beş on kuruş zam yapması bir mesele teşkil eder mi?

Eder. Zira şekerciye bu cür'eti veren o hâdiseler, o hâdiseleri doğuran da hükûmet mekanizmasındaki bu sakatlıklardır.

Şekerciyi pek sarih, apaçık bir ihtikârdan dolayı cezalandıramıyan bir otorite nasıl olur da daha mühim teşekküllerin, müessese veya şahsiyetlerin elebaşılık ettikleri suiistimalleri önliyebilir? Öyle bir iktidarsızlıktan böyle bir kudret beklenebilir mi?

Burnuna konan sineği "Kışt!" diye kovamıyan zayıf ve noksan bir bünyede ejderlerle mücadele kuvveti olamaz.

En büyük, hattâ baş derdimiz hükûmet nüfuzunun günden güne düşmesi ve fenalık yapmak istiyenler tarafından hiçe sayılmasıdır.

Amanı, zamanı yok. tansiyonu düşen, düşmekte devam eden hükûmet bünyesini kalkındırmak lâzımdır, şarttır. Zira muhakkaktır ki bazı hükûmetleri tansiyon yüksekliği, bazısını da düşüklüğü ölüme sürükler!

AYDEDE

Doğu bloku — Batı bloku

Diyorlar Diyoruz

★ **"Hayatında bir gün bile memurluk yapmamış bir mebus, bir saat Bakanlık yapacak olursa 25 yıl memurluk yapmış ve Baremin en üst derecesine çıkmış bir memur sayılmaktadır."**

Eline de her ay 500 papel sayılmaktadır! Devletin kesesine bereket!

●

★ **Bayındırlık Bakanının tamiminden: "Milletin bir tek kuruşunu israf etmeyin!"**

Tek kuruştan yukarısı için de cevaz yoktur elbette!

●

★ **7 Eylûl kararlarını çıkaran kabineye mensup bir eski Bakanın hükûmete tavsiyesi: "Hükûmetin açlığı, sefaleti önliyecek tedbirler almağa gayret etmesi iktiza eder."**

7 Eylûl kararlarından hesap sorması da iktiza etmez mi?

●

★ **"Gelirler, belediye vazife ve hizmetlerini karşılamağa yetmediğinden belediye vergi ve resimleri arttırılacak."**

Neyse, posta ücretlerinde beşer paralık tenzilât yapılacak ya!

●

★ **Lüks ve israfla mücadele raporu bugün (Sanayi Birliği) tarafından görüşülecek."**

Oldu da bitti, Maşallah!

Adaletin kuvveti

Abbasî Halifelerinden Harunurreşid'in kadısı İmam Ebu Yusuf tarihte hatır ve gönül bilmez olmakla tanınmıştır. Okadar ki bir bostan davasında Halifeyi bile mahkûm etmişti. Bu vaka üzerine hükümdar verdiği âdilâne karardan dolayı kendisine teşekkür ettiği zaman Ebu Yusuf:

— İstediğim gibi, dedi, adalet tevzi edemedim

Halife:

— Neden? diye sorunca İmam şu cevabı verdi:

— Çünkü hasmınızla mürafaa olunduğunuz zaman onu da sizin gibi oturtmak, yahut sizi de onun gibi ayakta durdurmak lâzımdı. Bunu yapamadığıma müteessirim!

Beklediğimiz Himmetler

Tramvay - Elektrik - Tünel İdaresi geçen sene bir buçuk milyon zarar etmiş. Resmî bir raporda bu idarenin diğer israflar haricinde sadece 92 bin liralık telefon parası verdiği yazılı.

HANGİ İSTANBUL MEBUSU

NE ZAMAN?

BU İŞE OLSUN MÜDAHALE EDECEK?

Bahtın gözü

Huzuruna girip okuduğu kaside ve şiirleri beğenen Timürlenk kör olan şaire adını sordu. Şair "Baht,, deyince Timür:

— Doğrudur, dedi, çünkü baht kördür!

Şair hemen şu cevabı verdi:

— Eğer baht kör olsaydı sarayınıza girer miydi?

Anana sor!

Çocuk akşamleyin okul vazifelerini yaparken babasına sordu:

— Ahmet Mithat efendi kimdir?

— Bilmiyorum. Anana sor. o, mahallede herkesi tanır!

General Marshal

Ankara mektubu

GONK

İstanbul Şehir Tiyatrosu artistlerinden sonra şimdi de Ankara Radyoevi Temsil Kolu sanatkârları mahkemeye düşütler. Amma bu sefer öyle açık saçık piyes meselesinden değil. İçlerinde iki kişi kavga etmiş. Ağız kavgası amma, döğüşe kadar varmış. Olur ya, onlar da insan... Hep büyük, edebi, sosyal meselelerden ötürü mahkemeyi boylayacak değiller ya.

Yargıç sanığa soruyor :

— Sen bu Bayana iki tokat atmışsın, öyle mi?

Sanık gayet soğukkanlı :

— Hayır efendim, yalandır. Bir tokat attım.

ÜÇ NAL

Ankaranın meşhur (Üç Nal) lokantası, şehirde, eski bir Ankara evinin bodrum katındadır. (Üç Nal)ın sahiblerinden arkadaşımız Şinasi anlattı :

— Burayı daha yeni düzenlediğimiz günlerde idi. Göstermek için arkadaşlardan birini getirmiştim. Şu masada oturuyorduk. O sırada ihtiyar büyük annem bastonuna dayana dayana geldi. Merak etmiş:

— Göreyim bakayım, nasıl olmuş? dedi.

Bodrumun ne kadar değiştiğini, ne tanınmaz hale geldiğini görünce şaşırdı :

— Bak hele.. Biz burayı ahır diye kullanırdık !

Sonra arkadaşımın oturduğu masayı göstererek :

— Şuraya da eşeği bağlardık !.

Dedi.

KEREM

Arkadaşımız acı eleştirmeci Sahab Sıtkı İlter'in bir oğlu dünyaya geldi. Adını Kerem komuşlar. Kereme uzun ömürler dileriz.

Peki amma, ya bu Kerem, Aslısını bulamazsa o vakit ne olacak? Artık öteki evli arkadaşlardan birinin de kerem edip dünyaya bir Aslı getirmesi lâzım. Yoksa bir halk masalının zürriyeti kesilecek.

Amerikalı görüşü

Bir Amerikalı Avrupayı dolaşırken bir kasabaya uğradı.Kendisine 600 sene evvel yapılmış bir şatoyu gezip görmesini tavsiye ettiler.

Fakat şato demir yolundan uzakta ve dik bir dağ yamacında idi. Amerikalı şaştı ve kılavuza sordu :

— Acaba bunu böyle İstasyona uzak bir yere neden yapmışlar?

PİLAV

Ayşe Ablanın kocası Nusret Hızır'ı tanırsınız, değil mi? Geçen gün kendisine bir lokantada rastladım. Baktım, önünde bir yemek, ortada büyük bir tabak pilâv. Her yemek değiştikçe garson bu pilâv tabağını da doldurmağı unutmuyor.

— Hayır ola, dedim, bu ne çok pilâv?

— Dokor, şişmansın diye ekmeği yasak etti de ondan... dedi.

Ne ise, seslenmedim. Yemeğin sonunda Nusret Hızır, garsonu çağırıp bir pilâv daha istemez mi? Ben şaşırmışım. İzah etti :

— O ortadakiler ekmek yerine idi. Şimdiki pilâv yerine.,

ZATER

Geçen gün yolda Hikmet Münire rastladım. Hoş beşten sonra :

— Yahu Zater sen misin? dedi.

— Hayır, ben değilim...

— Çok şükür, bir kabul etmiyene rastladım. Birader, kime sorsam, kulağıma eğilip «aramızda kalsın, benim.» diyor.

Zater

Meclisten dört eski Bakan hakkında tahkikat açılması istendi.

"Gazeteler"

— Hakkımda tahkikata başlamışlar...

— Atıyorsun ulan ! Yakında "Eskiden Bakanlık da ettiydim,, diye öğünmeğe başlıyacaksın !

İş saça kalmış

— Nişanlım sahneye çıkarken saçlarımı plâtine yaptığımı istemiyor. Pek göze batıyormuş !

"Travaso" dan

Cumartesi — Çarşamba

LÂ RAHATE...

İstanbulun başlıca güzelliğini mehtab teşkil eder. Asırlardanberi mehtablı geceler, İstanbulda bir âyin gibi tes'id edilir... idi. Çünkü şimdi koca şehirde, lüks, birinci veya on birinci sınıf olsun, tek oturacak yer kalmamıştır ki mehtabdan istifade edebilesiniz.

Mehtabdan istifade edilecek bütün yerlere, halk rağbet ediyor diye yerleşen gazino veya kahvelerde eğer çatlak bir gramofon yoksa, her taraf elektriklerle gündüz haline getirilmiştir. Siz, istediğiniz kadar hoparlörü susturtmak isteyiniz. Gazinocu canına kasdedilmiş gibi itiraz eder, sizi rakib bir müesseseden gönderilmiş bir bozguncu sanar. Işıkları söndürtmeğe teşebbüs etseniz, imalı sözlerle, orasının namuslu bir yer olduğunu söyler ve sizi etrafınızdakilere karşı mahcub bir vaziyete sokar.

Bir sandalla açılayım, diye düşünürsünüz. Bu sefer de mehtabı bilmiyen, lâkin «moon light» deyince derhal anlayan bir gençlik, denizi, Tarzan feryadları ve çatçatı bol motörlerle işgal etmiştir. Kırlara uzanayım derseniz, âsayişi bozanlar tarafından rahatsız edilirsiniz.

Hulâsa, mehtabı, İstanbulda, artık tadmak imkânı kalmadı, onu sadece birkaç şairin mısralarında yaşayabiliyoruz.

MEVSİMİDİR

Kadıköy vapurunda iki genç, Şair Salih Zekinin yanına oturdular. Birinin elinde Bedri Rahmi'nin «Karadut» isimli şiir kitabı vardı. Genç, Salih Zekiye uzatarak :

— Üstadım, dedi, gördünüz mü, yeni çıkmış !

Yunani şair, tek gözlüğünü, hafif bir hareketle düşürdü :

— Bir yenilik görmüyorum mevsimidir.

MÂNASIZ YASAK

Geniş, yeni otomobiller gelmiş şoför mahalline dört, arka tarafa da rahat rahat dört kişi oturuyor. Bundan, dolmuş için herhalde çok istifade edilecek, diye düşünürken, bir şoför :

— Bey Ağabey, dedi, Belediye talimatnamesinde şoför mahalline bir kişi, arkaya üç kişi oturacak diye yazılı, müsaade etmiyorlar.

— Kolayı var, değiştirsinler.

— Demesi kolay, değiştirmiyorlar.

BİR MANASIZLIK DAHA

Yukarıki mânasızlığı bir arkadaşa anlatırken, o da bana şunu anlattı : Yeni bir sinema, içerisinde sigara içilebilecek hususi bir tertibat yaptırtmış. Fakat yine Belediye talimatnamesinde «sinemalarda sigara içilmez» denildiği için bir türlü izin vermemişler.

Açık hava sinemalarında nasıl müsaade ediyorlar, şaştık !.

ŞEKSPİR VE RABİA HATUN

Zaman zaman, İngilterede «Şekspir var mıydı, yok muydu?» suali fırtınalar koparır, sonra, ister bir Lordun takma adı, ister bir seyisin kendisi olsun, bir Şekspirin edebiyat dünyasında yaşadığı kabul edilir.

Asıl mesele de budur.

Bizde de şimdi buna benzer bir mesele ortaya atıldı : Rabia Hatun var mıdır, yok mudur? Nihad Sami Banalı bu suale menfi cevab veriyor, onun dilini tetkik ediyor, iddiasını bir takım delillerle isbat ediyor. Buna rağmen, bir Rabia Hatun vardır ve öyle olmakta devam edecektir. Henüz üç kıt'asını gördüğümüz bu şairin, yakında yeni şiirlerinin de neşredileceği bildiriliyor. Amma, buna ne hâcet ! O, bir tek kıt'asiyle de yaşayacaktır.

Fikret Âdil

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 15 —

Siyaseti umumiye haricinde Nâzırın dairesinde «muamelâtı cariye» yi çabuk kavrayarak söyle olan biten işlere hiç olmazsa bir göz atması, ve âmirler üzerinde velev yanlış, velev doğru bir derece olsun hükmünü yürütmesi lâzımdı. İşte Rıza Tevfik Bey bunu yapmaktan hâzetmiyordu. Nezaretler onun kabul salonu oluyordu.

Sözleştiğimiz için bir gün uğramıştım; makamına giden dehlizler, mahkeme koridorları, vapur iskeleleri, tramvay beklemeleri gibi hacı, hoca, polis, asker, sevhü şâb çeşid çeşid, biçim biçim insanlarla maheşerallah dolu idi. İcin için, pesten bir uğultu ve fısıltı arasında bu halk, gözlerini kapıya dikmis, bir kaza, bir cinayet veya bir hâdise esnasında karakol önünde toplanmış ahali gibi hep merak ve heyecan içinde beklesiyorlardı.

Gücü kuvveti yerinde bir hademe kapının topuzuna yapısmıs onları içeri girmekten menediyor, çıkmak isteyenlere ise zorbelâ yol veriyordu. Fakat arada birkacı balık gibi kayarak odaya can atmağa muvaffak oluyordu. Ben nasıl girecek, kendimi hangi vasıta ile anlatacaktım?

Nihayet Kalemi Mahsus Müdürünü buldum. Onun odası da Nâzırın yanına girecek olan kibar zairlerle dopdolu idi; masasında ise bir türlü takdim fırsatı zuhur edemiyen evrak dağlar gibi yığılmış duruyordu. İtişe kakışa, hademe önde, ben arkada odaya daldım. Orasını nisbeten tenha farzediyordum. Ne gezer? Boş bir tek iskemle yoktu. Ayakta da on beş yirmi kadar ziyaretci bekliyordu. Pembe feraceli bir Şeyh, yanında palabıyık bir zabit, altında bir Mevlevi dervişi, bir matruş şapkalı, bir peçeli hanım, muallimler, muallimeler, tramvay biletcileri, Eytam talebesi ve gayrihim... Rıza Tevfik, artık gelen giden, oturan kalkan, susan söyliyen kimdir, memur mudur, ricacı mıdır, farkında değildi. Makine gibi herkese:

— Bir çaresine bakarız! Sadrâzam Paşaya Meclisi Vükelâda anlatırım! Siz yine teşrif edin!

Tarzında vâidlerde bulunuyor, yeniden yeniye ziyaretler temin ediyordu. Telefon ise muttasıl ötüyor, Filozof da her defasında aynı cevabı tekrarlıyordu.

Nihayet, evvelceden sözleştiğimiz cihetle beraber çıkmak lâzım geldi. Odadakilere «Artık yarın konuşuruz. Bugün bir isim zuhur etti!» diyerek ayağa kalktı; güya evinde idi, misafirlere özür diliyor, sonra da ertesi günü için böylece küllühüm beraber tekrar toplanılabileceğini ihsas ediyordu. Sofaya çıkınca, bekleyenlerin hücumuna uğradık etrafımızı kuşattılar, böyle bir heyeti vâlâ ile merdivenleri indik. Divanyolu caddesi vürudumuzla âdeta kalabalıklaşıverdi. Bereket ki o gün nasılsa bozuk olmıyan otomobil bu mahşerden bizi kurtardı.

Nihayet bir gün Rıza Tevfik yine böyle elli kişi oratsında kalkıp "Meclisi Vükelâdan bekliyorlar, bir işimiz zuhur etti!" itizariyle Sadaret dairesine gitmeğe hazırlanırken halkı iterek biri koşmuş ve beş dakika evvel Babıâlide Hattı Hümayun okunup kendisinin yeni kabinede ismi olmadığını haber vermişti. O: "Pek iyi olmuş, demişti. Kamusu Felsefenin üçüncü cildini bitirmeğe bir türlü vakit kalmıyordu!"

İşte Rıza Tevfik Beyin ilk Nâzırlığı böyle geçmişti.

11

Yeni "Hürriyet ve İtilâf" nerede teşekkül etti ve Damat Ferit Paşayı nasıl tanıdım?

Kalamıştan öğle vapuriyle dönüyordum. Deniz, mevsiminin ilk kara yel fırtınasiyle acı, loş bir renk almış, köpükler bile esmerleşmiş, çırpıntıların sesinde - yazın en sert meltemlerde görülmiyen - tehditkâr bir derinlik peyda olmuştu. İnsanların ıslak yün koktukları orta salonda kumaş fabrikalarının iplik kurutulan dairelerine has serin, buğulu bir hava vardı; camlar yağmur damlalarını silkmekle, düşürmekle bitiremiyorlardı. Ne kadar canım sıkılıyordu.. Uzaktan âşina bir çehre bir selâm ve bir tebessüm gönderdi. Sonra yanıma geldi:

— (Serkil Doryan) a değil mi? dedi. Nurettin Bey oraya gidiyordu; benim ise işten haberim yoktu, o israr etti:

— "Sen de davetlisin, bilhassa beni memur ettiler, matbaaya uğradım, kâğıt bıraktım.. Behemehal gelmelisin!,,

"Sulh ve selâmet,, fırkacılık iştihamı, lehülhamd, kesmişti... Her hangisinde olsa ömrümüz nizamname yapmak, beyanname yazmak ve duhuliye toplamakla, neticesiz geçmiyecek miydi?

Hasan efendi söyliyecek, Hüseyin efendi cevap verecek, birini Ali Bey makul, diğerini Veli Bey yanlış addedecek... Sonra Ahmet Paşa bir teklifte bulunacak, Mehmet Paşa münasip görecek, hepimiz "Ferman efendimizin...,, diyeceğiz; bir sigara, bir kahve, "Allaha ısmarladık!,,...

Yok, benden bu oyuna pas! Okutacak derslerim, yazılacak makalelerim, basılacak kitaplarım, hülâsa işim, gücüm vardı... Muhatabım lâubali tavrı, basit muhakemesi ve bu yağmurlu günde şen, şakrak sesiyle beni - bir defa görmek, kararı sonra vermek üzere - ikna etti. Malûm yerde buluşmak vaadiyle köprüde ayrıldık.

İki saat sonra (Serkil Doryan) ın kapıcısına soruyordum:

— Damat Ferit Paşa hazretleri buradalar mı?.

Bu isim, şu kapıcı, o bina... Bütün bunlarda, görgülü ve alışkın olanlar için bile, çekici bir hal vardır. Daha ilk adımda - han odaları içtimalarında bir türlü müyesser olamıyan - bir rahatlık duydum: Paltomu üzerimden aldılar... Ağır ağır merdivenleri çıkmağa başladım. Damat Ferit Paşa ile, o güne kadar daha görüşmemiştim; zaten yüzünü de tanımıyordum ya... Fakat bir ay evvel (Kostantinopl Kolej) in bir müsameresinde uzaktan görmüş ve her tarafından, hassaten tırnaklarından ve favurilerinden hususiyet ve garebet fışkıran bu hiç kimseye benzemez siyasi şahsiyet karşısında hayran bir seyirci kalmıştım.

İlk bakışta şekli bana gülünç gelmişti: Kendimi - sırf meclisi şenlendirmek için - Fransuva Jozefin gençlik devrine ait bir Avusturya kontu rolünü oynıyan mahir bir salon aktörü karşısında zannediyordum ve zannediyordum ki Ferit Paşa, biraz sonra, yan odaya girecek, favuriye benziyen o takma saçlarını atacak, yapma tırnaklarını çıkaracak ve içimize büsbütün başka bir şekilde, bana, size, herkese benziyen bir sima, genç, sevimli, sade bir sima ile girecek... O zaman, hepimiz, meselâ "Aferin Şadi Bey!,, diye el çırpacağız!

Maamafih bir müddet sonra manzarasına gözlerim alışmıştı. Hattâ bir muayede dairesi kadar geniş ve kadın erkek yüzlerce insan ile dolu bu ışıklı salonda bazılariyle İngilizce, bazılariyle Fransızca konuşarak, pek medeni tavırlarla etrafını idare etmesi hoşuma bile gitmişti. Komitenin elinde bir telgraf, telefon ve yazı makinesi, veya mühür, damga ve tura vazifesi yani cansız ve fikirsiz bir kalıp hizmetini gören beşinci Mehmet Handan ve şu misilsiz mağlûbiyetinden sonra, bizde, bir padişahçılık cereyanı hasıl olmuş, daha doğrusu eskiden mevcut olan bu cereyan son kuvvetini bulmuştu.

Binaenaleyh üzerinde mabeyin terbiyesi ve padişah mensubiyeti âdeta göz çıkaran bu alafranga tanzimat vezirini beğenmeğe zaten müstaiddim. Kırçıl uzun saçlı Riza Tevfikle kırçıl uzun favurili Ferit Paşanın, bu iki sahne simasının yan yana, birbirlerine paye verenek teşrifatla konuşuşlarında ayrı bir zevk buluyordum; içimde bir ümit uyanıyor ve ilk gülünç tesir gittikçe zail oluyordu.

İşte (Serkil Doryan) merdiveninin solundaki misafir odasına girdiğim zaman Ferit Paşa hakkında ancak böyle, yarım yamalak bir fikrim vardı. İçerisi siyah elbiseli ve resmî tavırlı yaşlı adamlarla dolu idi. Eski politikacı ve fırkacılardan, yani Sabri, Zeynelabidin, Vasfi Efendilerle Riza Tevfikten, Ali Kemal merhumdan, bir de Mehmet Ali Beyden başkasını tanımıyordum. Herkes, bir açış nutkuna muntazır ve daha evvel konuşmak hakkından mahrum gibi kulakları camları yalıyan yağmurun sesinde, gözleri ocağı dolduran kömürün ışığında, sessiz oturuyordu.

Ben onları seyrediyor, kendimi Gazi Muhtar Paşanın maruf büyük kabinesi huzurunda sanıyordum. Şu sükûtumuz ve şu şeklimizle ne heybetli bir heyet-i vükelâ teşkil edebilirdik!!

Birden Ferit Paşa konuşmağa başladı; iyi bir hatip olmadığını derhal anladım ve teessüf ettim. Nutkunun hülâsası şu idi:

"Memleket himmete, hizmete muhtaç, kuvvetli bir fırkaya lüzum görülüyor, şu içtimadan maksat bunun temini...,,

(Devamı var)

1922 Tıb Fakültesi Tedris Heyeti

Kemal Cenap, Tevfik Salim, Hamdi, Celâl İsmail, Neşet Ömer, Refik, Ziya Nuri, Akil Muhtar — Eski "AYDEDE" den

İkiye biçilmiş adamın hikâyesi — "İsviçre,, karikatürü

Belediye yasakları hiçe sayılıyor (Gazeteler) — Hayat pahalılığı gittikçe artıyor (Gazeteler) — Almanlar çılgınca para sarfediyor (Gazeteler) — Kar. kedi kokusu ateş pahasına (Gazeteler)

— Şeker sıkıntısı devam ediyormuş..
— Elbette, Belediyemiz bunca zamandır şekerleme yapmakla meşgul...

— Affedersiniz bu yollar nereye çıkar?
— Döner dolaşır 7 Eylûl meydanına çıkar bayım!.

— Bu haberde bir yanlışlık olacak, biz onların varını yoğunu Rusyaya taşıdık azizim!..

— Aranıza kara kedi mi girdi?
— Evet "Kara kedi,, kokusu istemişti bir türlü alamadım...

KİRPİNİN dedikleri

Asılı ve Asık

Ağlanacak hâdiseler arasında -daima görüldüğü gibi - Güldürecekleri de var. Onlardan biri yazlığa rağbetin azalması, kiracı bekliyen yaz evlerinin çoğalmasıdır.

Sayfiye kiraları bir çeşit vurgunculuk mahiyetini almıştı. Öbür çeşitleri devam ede görsün, galiba ilk önce kurtulacağımız vurgunculuk bu olacak.

Artık kümesi büyültüp köşk, ahırı genişletip villâ, bahçevan kulübesine bir kat çıkıp apartman diye öne sürerek anasının nikâhını çeyiziyle beraber istemek devri geçiyor.

Baş sağlığı dileriz, kırtipil yapılardan üç ay için şato kirası alan Adalılara, Suadiyelilere ve saireliIere !

Kaf dağındaki burunlar Kayışdağı'ndan da aşağıya indi, şimdiden... Gelecek sene deniz seviyesini bulacak.

Burunlarından düşen bin parça oluyordu. Bugün kötü kötü burun çekmeğe geldi sıra! Müşteriler gezdikleri evlere dudak büküyorlar ve istenilen fiatlara karşı omuz silkip uzaklaşıyorlar.

Roller ve tavurlar tamamiyle berakis oldu.

Ahır ve kümes çatmalarını biner liraya sürecekIerin hesapları bu yılın pazarına uymadı. Kıştan beri ailece konuşuyorlardı; Baba diyordu ki :

— Parayı alınca kışa bir bölme daha kurar, yaza villa diye kiralarız.

Oğul atılıyordu :

— Bana bir bisiklet alacaksın !

Kız titizleniyordu :

— Kol saatimi unutma!

Hanım ise kürkünü hatırlatıyordu.

Bu hülyalar suya düştü. Nice acayip çatıların penceresinde (Kiralık kat), (Kiralık köşk) levhaları hâlâ asılı duruyor. Asık duran birşey de var : Mülk sahiplerinin suratı !

KİRPİ

Yalan söylemesini bilmez misin ?

Evli adam, bekâr arkadaışna nasihat veriyordu :

— Evlenmelisin, azizim. Evlilik hayatının ne güzel şey olduğunu bilmezsin : Akşam yorgun, argın evine gittiğin zaman karın güler yüzle seni karşılar. Etrafını melek gibi cocuklar cevirir. Sofraya oturursun, onların arasında tatlı tatlı yemek yersin Sonra bir kenara çekilip başını dinlersin. Karın tatlı tatlı konuşur, çocukların bülbül gibi cıvıldar...

Bekâr arkadaş bunları sesini çıkarmadan dinledikten sonra :

— Vallahi, dedi, evlenmek isterim amma, ben senin gibi yalan söylemesini bilmem !

Kasap dükkânını soyan hırsız yakalandı (Gazeteler)

— Insaf et be abi ! Yıllardan beri bunlar halkın cebinden çektiler. Bir kere de biz onlardan çekmişiz... ne çıkar !

BENZEYİŞLER

İdris Peygamber :
İlk ziraati yapan ve buğdayı eken adam.

Atıf İnan :
Arpaya muhtelif cins buğday taklidi yaptıran adam.

Yahya Kemal :
Türklerde en güzel şiirleri yazmış ve daha da yazacak olan adam

Behçet Kemal Çağlar :
Yeni seçimlerde elinde bayrak 18 milyonu ağlatacak adam.

Mimar Sinan :
Suları muazzam kemerlerle İstanbul şehrine getiren adam.

Meçhul bir mühendis veya bir mütehassıs :
Amasyadaki selleri halkın yatak odasına kadar çıkaran adam.

Geçim Dünyası

AKLIMDA KALANLAR

Avrupada açık hava tiyatroları

Avrupada otuz sene kadar oturdum ve dolaştım. İtiraf ederim. Bizimkinin janrında; açık hava tiyatrosu görmedim. Ancak : Gördüğüm; meydanlarda konserler verilirdi. Buralara iskemleler doldururlar, halk oturur müzik dinlerdi.

Gerçi büyük bahçeli lokantaların bir tarafında alçak sahneler bulunur, üzerlerinde şöyle böyle tezahürat yapılırdı. Şarkılar söylemek; danslar etmek; sahneden partere inerek şarkı söyliyerek veya oynıyarak masaların kenarlarında dolaşmak gibi ve saire.

Tekrar ediyorum bizdeki gibi yazlık tiyatro görmedim; yalnız açık havalarda - çadırlarda at cambazhanelerini görürdüm; sıcaklarda çadırların etrafını açarlar; oyunlarını; atlarını; eşeklerini oynatırlardı. Bu yerlere gidenler de nereye ve nenin üstüne oturacaklarsa bellerini dayıyabilirlerdi. Çünkü âdi kerevetlerin bile dayanacak tahtaları vardı.

Bizim Açık Hava tiyatromuzda oturmak faslı bundan da mahrumdur. Dayanacak bir sırığı bile yoktur.

Medeni memleketlerde kışın çalışan tiyatrolar yazın istirahat ederler. Sanatkârlar da kafalarını ve vücutlerini dinlendirirler. Devlet tiyatrolarında bile bu; ve bir münavebe usulü vardır. Serbest sanatkâra gelince Kaplıcalardaki büyük tiyatrolarda çalış.rlar; ayni zamanda da kürlerin. yaparlar, hattâ büyük artistler dahi isterlerse böyle yaparlar. Bunlar demektir ki insan gibi yaşarlar, dazıra dazır harcolunmazlar. Harcolmadıkça da mamur ve muammer olurlar, darısı başımıza.

Semih Mümtaz S.

Yine siz bilirsiniz !

Vandaki suiistimaller 1942 senesinde meydana çıkarılmış. Fakat mesuller altı senedir cezaya uğramamış. Sayın bir mebusumuz, Milli Savunma Bakanlığı yapmış dört zat hakkında Meclis soruşturulması açılmasını istedi. Bu takrir reddedildiği için Mecliste konuşan diğer sayın bir mebus şunu söyledi :

" — Böyle bir meseleyi Meclis Kürsüsüne getirmek bir facia teşkil eder !„

Meclis kürsüsüne "Facia„ getirilmemesi hakkında Anayasada bir kayıt yoktur ve zannederiz ki meselelerin önceden "Facia - muthike" gibi kısımlara ayrılması, ona göre kürsüye sevki usulden değildir. Biz böyle biliyoruz.

Yine siz bilirsiniz !

...k hava
...arı

...e kadar otur-
...af ederim. Bi-
...çık hava ti-
... Ancak : Gör-
...a konserler
...kemleler dol-
...r müzik din-

...eli lokantala-
...çak sahneler
... şöyle böyle
... Şarkılar söy-
...ek; sahneden
...söyliyerek ve-
...rın kenarla-
... ve saire.

... bizdeki gibi
...dim; yalnız a-
...larda at cam-
...üm; sıcaklar-
...ı açarlar; o-
...eşeklerini oy-
...e gidenler de
...üre oturacak-
...yıyabilirlerdi.
...rin bile daya-

... tiyatromuzda
...n da mahrum-
...ırığı bile yok-

...erde kışın ça-
...n istirahat e-
... da kafalarını
...ndirirler. Dev-
...le bu; ve bir
...rdır. Serbest
...Kaplıcalardaki
...çalışırlar; ayni
...rin. yaparlar,
... dahi isterler-
...Bunlar demek-
...aşarlar, dazıra
...r. Harcolma-
...e muammer o-
...za.

...ih Mümtaz S.

...lirsiniz !

...aller 1942 sene-
...karılmış. Fakat
...edir cezaya uğ-
...bir mebusumuz,
...kanlığı yapmış
... Meclis soruştu-
... istedi. Bu tak-
...n Mecliste konu-
... bir mebus şunu

...meseleyi Meclis
...ek bir facia teş-

...e "Facia„ geti-
...a Anayasada bir
...nnederiz ki me-
..."Facia - muthi-
... ayrılması, ona
...i usulden değil-
...yoruz.

...iz !

FIKRALAR

Evlenmeğe lâyık adam

Marlene Dietrich'e sormuşlar :

— Bir kadın için evlenmeğe lâyık ideal erkek kimdir?.

Sinema yıldızı cevab vermiş :

— Hiçbirisi, zira, bir kadın için ideal erkek kendisine her hususta itimad edilebilecek bir erkektir. Hattâ bütün diğer güzel kadınlar kendisne iltifat etseler onlara lâkayt kalacak kadar itimada lâyık bir erkek... Fakat tasavvur edersiniz ki böyle bir erkek ile de evlenmeğe değmez.

Hekim ve palyaço

Geçen asrın en büyük İngiliz sinir hekimine bir hasta müracaat eder ve hiç birşeyle gönül avutamadığını, buna artık tahammülü kalmadığını söyler. Doktor düşünür :

— İşte size bir ilâç, der, at cambazhanesinde halkı kahkahadan kırıp geçiren meşhur palyaçoyu arasıra gidip seyrediniz. bir şeyciğiniz kalmaz !

Hasta der ki : — Bu ilâcı kullanmama imkân yok.. Zira bahsettiğiniz o palyaço benim !

— Ne?! Daha ilk günü mü hizmetçiyi kucaklıyorsun?

— Tabii... Onun bu evde iki gün kalacağını kim temin eder !

Hanım - Bey - Hizmetçi münasebetleri

"Tribuna" dan

Şöför — Neden bu evi bırakıp gidiyorsun?

Hizmetçi — Anlarsın ! Bayan hep benim elbiselerimi giyiyor !

— Doktor, kocam daimi bir heyecan içinde... Ne yapayım?

— Hemen hizmetçi kıza yol verin !

Deli ile şeker

— Garson ! Bir şeker daha getir, çayıma atacağım.

— Bu yedinci şeker parçası oldu !

— Evet amma hepsi de eridi ; tadehte bir şey kalmadı ki...

Var ol, Vatandaş !

Fakat kim okur, kim dinler ?

Seyhan Milletvekili Ahmet Remzi Yüregir Başbakana hitaben Millet Meclisine 4 suali ihtiva eden bir takrir verdi; hülâsası şudur :

"1 — Bakanlık edenlere en yüksek dereceden tekaüt maaşı verilmekte devam olunmasını ümrayı hükümet muvafık görmekte midir? (Biz de bu noktayı belirtmiştik)

2 — Resmi pilâka taşıyan binek otomobil ve kamyonlarının günden güne artışı ve geniş ölçüde hususi maslahatlara da teşmili tam mânasiyle lüks ve israf hayatı yaratmaktadır. Bu hususta 949 bütçesinin tanzimi günlerinde ne düşünülmektedir?

3 — Adli şeklini bir çok ek, tadil ve tefsirlerle kaybetmiş olan Millî Korunma Kanununun takibine devamını hükümet ne dereceye kadar muvafık görmektedir?

4 — Suiistimalleri önlemesi bakımından Mal Beyannamesi Kanununun daha verimli ve hayırlı olarak tatbik edilmesi hususunda hükümetçe herhangi yeni bir tatbikat şekli düşünülmekte midir?" (Ayni bahis üzerinde biz de israr etmiştik)

Var ol, vatandaş !

Fakat bütün bu suallere karşı birer Bakan kürsüye cıkacak, bir takım rakamlar sayıp dökecek, birşeyler mırıldanacak, eveleyip geveliyecek. Meclis cevapları. kâfi, vafi, şafi bulacak ve yine :

1 — Bakanlık edenlere maaş tahsisine;

2 — 1949 yılında resmî pilâkalı taşıtların çarşı pazar, garaj baraj vızır vızır işlemesine;

3 — Ara sıra Millî Korunma Kanununun takibine;

4 — Mal Beyannamesi Kanununun tatbik edilmemesine kemali dikkatle devam olunacak !

Verak-ı mihr-i vefayı kim okur kim dinler ?

Devlet Tahvillerinizi

satın alırken

Yüzde **6** olan gelirini

Yüzde **7** - ye

Yükselmenin kabil olduğunu unutmayınız.

Bunun TEK yolu tahvillerinizi bankanıza vadeli olarak yatırmaktır.

YAPI ve KREDİ BANKASI

Vasiyetname okunuyor

Noter — "Bütün parama, otomobilime ve not defterlerimle hesap evrakıma sahip olan kâtibemi kardeşime bırakıyorum.„

"Amerikan" karikatürü

Bir dokun...

Saklanamıyacak hâtıra

Birkaç gün evvel AKŞAM gazetesinde okudum : Amerikada yeni bir ilâç keşfedilmiş. Bu ilâca batırılan çiçekler solmadan senelerce muhafaza edilebilecekmiş.

Gazete, yeni keşfin temin edeceği faydalar hakkında izahat veriyor. Meselâ bu ilâç sayesinde çiçek meraklıları her mevsimde taze çiçekten mahrum kalmıyacaklarmış, mekmektep derslerinde her zaman istenilen çiçekleri bulup üzerinde tetkikat yapmak, kış mevsimlerinde bahar dekoru içinde resimler çekmek, filmler çevirmek kabil olacakmış.

Dahası var : Evlenen çiftler, düğünlerinde hediye edilen çiçekleri yine bu ilâç sayesinde ömürlerinin sonuna kadar muhafaza edebileceklermiş...

Yeni ilâcın bir çok bakımlardan büyük faydalar sağlıyacağı muhakkak. Fakaat... düğün çiçeğine gelince işin rengi değişir. Bilhassa kadınlar için zararı, faydasını kat kat bastırır; hatıra olarak odanın köşesinde saklanan bir buket, seneler geçtikçe müz'içleşir, tahammül edilmez bir üzüntü halini alır.

O Havva kızları ki, her baharda açan taze çiçeklerin teravetinden aslan payı alarak kendileri de tazeleşirler, geçen yılların izlerini yüzlerinden silmeğe, maziyi unutmağa ve unutturmağa çalışırlar.

Tasavvur buyurunuz; yirmi yaşında evlenen bir kadın, yirmi beş sene sonra bir kış sabahı nazlı nazlı gerinerek yatağından kalkınca karşısındaki muhteşem çiçek demeti ile yüz yüze geliyor ve bu demet, kendisine teravet payı vererek maziyi unutturan yeni bir baharı müjdelemiyor; bilâkis yirmi beş yılın ardına gizlenen hatıraları canlandırıyor.

Kadının gözleri aynaya kayıyor. Pörsümeğe başlıyan cildinden masajların, tuvaletlerin silemediği çizgilere küskün küskün baktıktan sonra tekrar demete dönüyor. İlk açtıkları baharın teravetiyle gülümsiyen çiçekler müstehziyane göz kırparak lisanı hal ile mırıldanıyorlar :

— Yirmi yıl evvel sen de bizim gibi idin. Bugün karşında biz hâlâ taravetimizi muhafaza ediyoruz. Ya sen?.. Hele bir daha bak şu aynaya !

Gurur desteği devrilip boynunun üstünde muvazenesini kaybederek öne doğru kayan başı ağır ağır dönüyor, aynaya bir daha göz atıyor. Baktıkça derinleşen çizgiler gözlerini tırmalıyor, sinirlerini geriyor, tüyleri diken diken oluyor. Daha fazla bakmağa tahammül edemiyor, hırçın bir hareketle başını çeviriyor, tırmalanan gözleri tekrar çiçek demetine dikiliyor. Biraz evvelki küskün bakışlar şimdi haşinleşmiş, pörsümeğe yüz tutan yanaklar kan hücumundan kızarmış, yumruklar sıkılmış...

Daha sonra malûm !

Hayır, olamaz. Allah cümlesine uzun uzun ömürler ihsan eylesin; düğününde hediye edilen çiçek demetini soldurmadan ömrünün sonuna kadar saklıyabilecek bir Havva kızı tasavvur edemiyorum.

Çiçeği solmaktan kurtaran ilâç yeni keşfedildi. Henüz tecrübe devresi geçmediği için şimdilik :

— Ne münasebet ! Bana ilk evlendiğim günü hatırlatan bu buketi soldurmadan ömrümün sonuna kadar pekâlâ saklarım.

Diye yüksekten atanlar, inat edenler çok olur, fakat onların bir çok işlerde söktürdükleri inat burada sökmez. Böyle bir tecrübeye kalkışmalarını hemşirelerimize katiyen tavsiye etmem; zira onların çiçeklerden daha nazik ve herdem taze gönülleri, ilâçlı çiçek hatıralarının müz'iç üzüntüsüne tahammül edemez. biz de kendilerinin üzülmesine tahammül edemeyiz !

Cemal Refik

Zevkinize Uyacak

DENTOSİL

DİŞ KREMİNİ

Tecrübe ettiniz mi? Bol köpürür, zaikanızı okşar.

Polis romanlarından ilham

— Babamın piposunu reçel kavanozunun yanına koyalım da anam ondan şüphelensin!

"İsviçre" karikatürü

Dışı — İçi

Arpa: Hayvanların yemesi için ekilen bir bitki.

Arpacı: İnsanların ekmeğine bu maddeyi karıştırtıp yediren marifetli adam.

Balık: Denizden bol bol çıkan faydalı, çok mugaddi, çok besleyici bir hayvan.

Balıkçı: Balığı çok fazla fiatla satmak istediği için denize bol bol döken adam.

Gazino: İnsanların tatlı tatlı vakit geçirmeleri, eğlenmeleri için yapılmış mahal.

Gazinocu: İnsanların beş dakikalık keyiflerini burunlarından getirmek için teşkilât kurmuş adam.

Kıskançlık

— Mel'un kadın! Bacaklarını göstermek için hiç bir fırsatı kaçırmıyor!

"Marius" dan

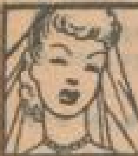

Nikâh Dairelerinde

Mamazel Persefoni evleniyor

— 2 —

Evlenme dairesinin bekleme salonunda elli beşlik Madmazel ile konuşmamızı geçen sayıda anlatmıştım.

Salonda biz konuşurken öbürleri de geldiler. Önde gelin, yâni Mamazel Persefoni ile Damad Hasan Bey kol kola.

Salona girdiler. Mamazel Persefoni incecik, uzun boylu, sarımsak kafalı bir şey. Bacaklar çöp gibi. Kalçalarla omuzlar bir hizada. Boynu incelip uzamış, enseden yukarıya tarayıp tepesine yumakladığı saçları, şeytan minaresini andırıyor.

Yoluk kaşlar kavisli, lâcivert sürmeli çakır gözler yuvalarından fırlamış. Upuzun, sipsivri bir burun. Annesi gebe iken levleğe bakmış galiba! Yüzü ressam paletinden farksız. Sürmüş, sürüştürmüş, fakat yanaklarındaki kahverengi benekleri kaybedememiş. Aman, bir naz, bir edâ. Mütemadiyen kırıtıyor, yılışıyor, konuşuyor. Gülerken ağzı kulak memelerine kadar açılıyor. Ruj bulaşmış iri dişleri damak köklerine kadar sırıtıyor. En ufak bir hareket, mânasız bir söz karşısında, desturun, abdseti sıkışmış gibi bacaklarını çaprazlayıp gövdesini kıvıra kıvıra öyle fingirdek bir gülüşü var ki, görünmiyen parmaklar mütemadiyen böğürlerini tırmalıyor, gıdıklıyor zan edersin!

Damad Beyin zenginliği paçalarından akıyor! Hakikaten şık giyinmiş, daha doğrusu, giydirilmiş. Gelgelelim, sırtındaki elbisenin adamı değil. Yaşı gelinden daha genç. Hafif çil bozuğu, ebleh bir surat. Saçlar kirpi dikeni, alın daracık, kaşlar parmak parmak, gözler çipil, burun yassı ve yayvan, ağız bir acayib, çene çıkık, ense kalın, kulaklar sapsal. Düşük omuzlu, hantal gövdeli gir genç irisi. Şımarık mı, şımarık. Kahkahalar atıyor, yüksek sesle lâf ediyor: «banğa.. sanğa» diye konuşuyor.

Nikâh salonuna geçildi, masa başına oturdular. Memur sordu:

Bay Hasanın gür sesi duyuldu:

— İkimiz de ettik efendim. O banğa bağlandı, ben de onğa bağlandım.

Memur, Bayana suali tekrarladı. Mamazel Persefoni yılışarak başını salladı:

— Eevvet efendim. Er ne ki siz oyliyorsunuz, ben oyle yapıyorum Hasan Bey benim kocasidir.

Hasan Bey de sualin cevabını verdi:

— Öyledir efendim. Bayan Persefoniyi garılığa gabul ettim. Zaten onu ilk evvelâ gordüğüm gun gabullandım ben.

Kapının dış tarafında duran başörtülü hanımlara yaklaştım.

— Affedersiniz efendim. Siz damad tarafındansınız herhalde.

Sağdaki hanım ürkek bir tavırla baş örtüsünü yüzüne çekip kafasını çevirdi. Öbürü hafifçe gülümseyerek izahat verdi:

— Bu hanım, damadın amcasının hanımı. Kocası sizlere ömür, ölmüş de şimdi bunların yanında oturuyor. İstanbula yeni geldikleri için biraz sıkılıyor. Altı ay evvel geldiler. Beşiktaşta komşu oturuyoruz. Damadın babası Anadolunun zenginlerinden. Şimdi İstanbula yerleştiler. Oğlunu fazla okutmamış, ticarete sokmuş. Maşallah, çok akıllı çocuk. Şeytan gibi herşeye aklı erer amma bu sefer nasılsa kapılmış.

— Neye kapılmış?.

Sesini yavaşlattı:

— Neye olacak, görmüyor musun şu kepçe gibi karıyı? Gönlünü şuna kaptırır mı insan?. Amma neylersin; «gönül suya düşmüş de kurbağaya âşık olmuş» derler. Bununki de öyle zahir. Bunların sonu gelmez, elbette günün birinde oğlan aklını başına alır amma, şimdi ne oldu ise zavallı babacığına oldu.

— Yaaa!.. Evlenmesine babası razı değil demek.

Hanımın sesi biraz daha yavaşladı:

— Sen olsan razı olur musun, ayol? Gelin diye eve barka sokulur şey mi şu? Üstelik, dini de başka. Sokakta oğlanı kandırmış, avucunun içine almış. Hasan Beyin babası küplere bindi. İkisini de eve sokmuyor. Bir apartıman tuttu, dayadı döşedi: «Gitsinler, orada otursunlar. Evlerinin kirasını veririm, ayda beş yüz lira da harçlık veririm. Ne halt ederlerse etsinler, benim kapımdan içeriye adım atmasınlar» dedi. Hakkı da var ya...

Salondakiler çıktılar. Yine önde gelinle damad, arkada şapkalı, açık başlı madamlar, madmazeller. Elli beşlik madmazel geçerken benim elimi sıkmayı ihmal etmedi. Başörtülü hanımlar da kafilenin arkasına takılıp uzaklaştılar.

Ce. Re.

Ya o, ya bu!

Birşehrin giriş caddesinde şu levha asılıdır: "Saatte 20 kilometre yahut 60 lira para cezası!„

— Kimseye söylemiyeceğine yemin et!

— Hişt! Yavaş söyle bizi dinliyen var.

"Fransız" karikatürü

Nereden olsin

— Büyük anne ben an neme benzer miyim?

— Vallahi kızım yüzünü iyice yıkamadan birşey söyliyemiyeceğim!

Bağırmanın sebebi varmış!

Karısı ile kavga etmiş, yanındaki misafir odasına geçmişti. Öfkesini bir türlü yenemediğinden hâlâ:

— Allah belâsını versin bu kadının! diye bağırıp duruyordu.

Arkadaşları:

— Ne bağırıyorsun yahu! dediler, karına inkisar edeceksen bağırmağa ne lüzum var? Allah sağır değil ya!...

Öteki cevab verdi:

— Biliyorum, Allah sağır değildir amma karım sağırdır.

★

Canavarlar Bahsi

De Buffon'un oğlu genç ve güzel bir kadınla evlendi. İleride Orléan Dükü ile münasebeti yüzünden şöhret sahibi olan bu kadın, daha evlendiği günden kocasını hiç sevmez, hattâ ondan nefret bile ederdi. Halbuki kocası ona delicesine âşıktı. Ailece sofrada yemek yedikleri bir gün genç kadın kayın babasına sordu:

— Siz ki tabiat ve hayvanat ilimlerinde bu kadar tetkikatta bulunuyorsunuz, acaba en az sevdiğimiz insanların, bizi en çok sevenler olmasına ne diyorsunuz?

De Buffon soğuk bir tavırla şu cevabı verdi:

— Henüz canavarlar bahsine gelmedim Madam!.

Papağan ailesi

— İşittin mi kocacığım, çocuğumuz ilk defa "Baba!" dedi.

MANİLER

Gel artık yola güzel
Bu surat nola güzel
Çekecek dert komadın
Haberin ola güzel.

★

Açıldım kucak gibi
Yolundum burçak gibi
Düştüm yârin peşine
Tepkili uçak gibi

★

Düşünüp durur gönül
Daj gibi kurur gönül
Arpalı ekmek yemiş
Kaşınıp durur gönül.

KARAÇALI

KISA HİKÂYE

Gribin ilâcı

Hulki efendi için Grip salgını esnasında hayat, mütemadi bir endişeden ibarettir. Sabahleyin uyandığı vakit kendisini ateş içinde, nezleli, bitkin bulur ve "Muhakkak tutuldum,, diyerek renkten renge girer, hemen ıhlamur kaynatır, konyak içer, arkasına hardal lâpası vurur ve gününü helecanlar içinde geçirir. Akşamları ise artık sabaha yatağından kalkamıyacağına hükmederek uykuya varır. Ya ayaklarının arasında bir şişe kaynar su ve yahut da küreklerinin ortasında bir şişe iyodlu pamuk vardır. Gazete geldi mi, gözü (Bir haftada ölenler) sütununu arar ve (grip ihtilâtı) satırındaki yakalanmış: 260, vefat: 178 adedini okudu mu "bittim!,, diye bir ah koparır, koltuğunun altına dereceyi koyar, nabızlarını sayar, aynada çehresini muayene eder ve neticede tutulduğuna hükmederek yakında, pek yakında terkedeceği şu hayata hüzünle, tahassürle derin derin bakmağa başlar.

Fakat günler geçer, Hulki efendi gribe tutulmaz. Tanıdıklarından ölen ölene, hem hiç korkmıyanları.. o turup gibi, kereste gibi, demir gibi sağlamdır, sağlamdır ama içindeki merakı atamadığı cihetle ömrü azaptan ibaret!

Salgının en şiddetli bir zamanında ona komşu hekimin biri der ki:

— Sana bir ilâç yazayım... Malûm a bu hastalık asıl burundan ve ağızdan geçer. O merhemi her sabah burnuna biraz sür, hiç merak etme, artık keyfine bak, birşeycikler olmaz!

Hekimin verdiği ilâç mantollu bir vazelindir, fakat Avrupadan gelme, tüp içinde... Altından sıktın mı ağzından şerit gibi kayıyor, belli ki kıymetli bir deva!

Hulki efendi o akşam evine ümitler içinde yarı müsterih, neşeli döner, cebinden ilâcı kemali ehemmiyetle çıkarır, evirir, çevirir, açar, kapar, sonra götürür, sabahleyin istimal etmek üzere konsolun üzerine bırakır.

Torunu Hilkat bu esnada resim yapıştırmakla meşguldür. Elinde tıpkı Hulki efendinin mantollü vazelinine benziyen mavi kâğıtlı bir tüp vardır. Sıkınca bir mayi çıkıyor, zamkların en kuvvetlisi.. Hattâ üzerinde yazıyor: "Demiri bile yapıştırır!,, Hilkat işini bitirince tüpü kapıyor ve konsolun üzerine bırakıp yatmağa gidiyor.

★

Sabahleyin Hulki efendi uyanır uyanmaz bermutad acı acı grip salgınını düşünüyor; sonra tebessüm ediyor:

— İlâcım hazır, artık müsterihim! diyor. Hemen konsola koşuyor, mavi kâğıtlı küçük tüpü eline alıyor ve kemali itina ile bu kesif mayiden mikdarı kâfi iki burun deliğine sıvayor.

Yapış yapış, sevimsiz kokulu, ne acayip bir ilâç!

Hulki efendi, hekimin tarifi veçhile, şöyle genzine doğru bu müessir devayı çekiyor, ta gırtlağına kadar götürüyor, sonra köşe penceresine geçiyor.

Bugün her zamankinden daha memnun... Var olsun Doktor Sadettin Bey! Fakat o nedir? Teneffüsünde bir ağırlık hissediyor, âdeta nefesi tıkanıyor, boğuluyor, ağzını bir karış açtığı halde kâfi hava alamıyor... Eyvah muhakkak gribe tutuldu, hem derhal öldüren kara gribe...

Evde bir telâştır başlıyor. Hakikaten Hulki efendi azap, ıstırap içinde... Öyle saçma bir merak değil, gözle görülüyor, âdeta tıkanmış, hançeresinden soluyup duruyor. Acaba ölüyor mu? Belki de... Baksanıza soluğu tükenmek üzere.

Karısı ve kızları: "Hekim! Hekim!,, diye feryat ediyorlar.. Hulki efendi artık can çekişmek raddesinde iken Doktor Sadettin Bey yetişiyor.

— Ne var, diyor, ne oldu?

Nabza bakıyor: Âlâ! Kalbi dinliyor: Mükemmel! Derece koyuyor: Otuz altı sekiz!.. Evet ama Hulki efendi âdeta sekerat-ı-mevt içinde... Boğazını muayene ediyor: Açık: Beyaz tabii?

— Canım, diyor, bunda bir sır var, hele anlatın bakalım, efendi sabahleyin ne yaptı? Nasıldı?

Karısı:

— Pek iyi kalktı, âdeta neşeliydi, "Hanım, doktorun verdiği şu ilâcı hele burnuma çekeyim!,, dedi, aynanın karşısına geçti, deliklerine doldurdu... Sonra biraz geçti, geçmedi, tıkanmağa başladı!

Doktor Sadettin Bey:

— Şu ilâcı veriniz bakayım!

diyor; getiriyorlar, mavi kâğıtlı bir tüp. Tıpkı vazelin tulumları gibi... Fakat üstünde iri hurufatla Fransızca (Demiri bile yapıştırır!) diye yazıyor.

★

Hulki efendinin torunu Hilkat sabahleyin erkence mektebe giderken yarı karanlıkta yanlışlıkla vazelin tüpünü almış, büyük babasına zamk tulumunu bırakmıştı. Demiri yapıştıran bu müessir tutkal ihtiyarın burnunu hava geçmez, su sızmaz bir hale getirmiş, âdeta örmüştü.

Grip mikrobu ne kadar küçücük olsa bile, artık oradan içeriye kabil değil nüfuz edemezdi!

Eski "AYDEDE" den

Soldan sağa doğru

Bir yüksek sosyete kadını meşhur muharrirlerden birine müracaat ederek edebiyat yapmak istediğin söyler ve sorar:

— En ziyade yazı yazma tarzı nedir, üstadım?

— Soldan sağa doğru!

Sıcaklar bastı Harp İlâhı uyukluyor

Bakalım şu sineklerden hangisi onu uyandıracak?

AĞABABA ANLATIYOR

Kafasına dank demiş

Şarabın haram edilmesindeki hikmeti bir türlü anlıyamıyan veyahut anlamak istemiyen sivri akıllılardan bir ayyaş bir gün meşhur fakih, (İlyas bin Muaviye) ye gelip sordu:

— Ya İlyas! Biraz hurma yesem dinen bir zarar olur mu?

İlyas bin Muaviye cevap verdi:

— Hayır!

— Peki, hurmadan sonra ekmek ile biraz çöreotu yesem?..

— Hiç beis yok yiyebilirsin!

— Peki onların üstüne biraz su içsem mahzur var mı?

— Katiyen

Ayyaş bu cevapları aldıktan sonra dedi ki:

— Fakat onları birleştirince âlâ hurma şarabı olur, onları midenin içinde birleştirmek haram olmuyor da, midenin dışında birleştirmek neden haram oluyor?!..

İlyas bin Muaviye bunun üzerine yerden bir avuç toprak alarak:

— Sana bu toprağı atsam bir yerini kırar mı?

— Hayır!

— Peki sana bir avuç su serpsem fazla veca' verir mi?

— Katiyen.

— Peki seni beş dakika güneşte bıraksam muztarip olur musun?

— Olmam!

Fakih bunun üzerine gülerek lâve etti:

— Halbuki ben bu toprağı, su, güneşi birleştirip de kerpiç yaparak kafana atsam ne olursun?

Ayyaş bu cevabı alınca iki eliy[le] kafasını tutup bağırmağa başlad[ı]:

— Vay kafam, vay kafam!

İlyas hayretle sordu:

— Canım, kafana kerpiç at[an] yok, neye bağırıyorsun?

Ayyaş cevap verdi:

— Kerpiç atmadın ama, söyl[e]diğin söz kafama kerpiçten faz[la] dank dedi!

Koca Reşit Paşa ile bir geveze

Gevezenin biri, bir gün, Bi[]yük Reşit Paşanın karşısın[a] geçti. Durup dinlenmeden v[e] muhatabının bir kelime söyl[e]mesine meydan bırakmadan sa[]atlerce saçma sapan çene ça[l]dı. Nihayet ya yorulduğunda veyahut söyliyecek lâkırdı kal[]madığından susacağı sırada:

— Deminden beri başınızı ağ[]rıttım Paşa hazretleri!

Diye istifayı kusur etti.

Reşit Paşa hemen şu cevab[ı] verdi:

— Aman efendim istağfurul[]lah! Siz birşey söylemediniz ben de birşey dinlemedim.

Dünya — Ölme eşeğim ölme, yonca biterse sen de yersin ben de!..

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat .kunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

İşler yürüyor

BU MASALLARI ÇOK DİNLEDİK

Gazeteler yazıyor : «Kömür istihsalinin arttırılmasına aid projenin tatbiki için 450 milyon liraya ihtiyaç vardır. Bu tahsisat, kısmen Marshall plânı gereğince yapılan yardımdan, kısmen de milletlerarası bankadan alınacak olan ödünç paradan ayrılacaktır.

Proje tam mânasiyle tatbik edildiği takdirde kendi ihtiyacımızdan artacak 140 milyon liralık kömürü ihraç edebileceğiz.»

Bu masalları çok dinledik, fakat hadi bir defa daha «inşallah» diyelim. Ağzımız aşınmaz ya !

Havadisi veren gazete şunu da ilâve ediyor :

«Böylece, kömürün, başlıca ihraç maddelerimiz arasında tütünden sonra ikinci, geleceği anlaşılmaktadır.»

Kömürün kıtlığı yıllardanberi başımıza gaileler açıyor. İstihsal artınca kömür, ihraç maddelerimiz arasında tütünden, yâni müşteri bulamadığımız ihraç maddesinden sonra ikinci geleceğine göre, bolluğu da bir gaile olacak, dersenize !

Maamafih, üzülmeğe mahal yok. Müddeti belli olmıyan bir istikbalde satılacak kömürlerimize dışarıda müşteri bulmak için şimdiden komisyonlar kurulmuş, maaşlarını bile almağa başlamışlardır. Meçhul firmalarla temasa geçmek üzere yakında tetkik seyahatlerine bile çıkarlar belki !

İtalyan başvekili de Gasperi'ye hatiften nidalar !

"Travaso" dan

Fena Haber

Uzunca süren bir seyahatten dönmüştü. Hemen telefon kabinesine koştu. Sevgilisine telefon etti. Biraz sonra asık bir suratla dışarı çıktı, arkadaşı sordu :

— Hayır ola, ne var?.

— Sevgilim, evleneceğini haber verdi.

— Aldırma canım, başka birini bulursun...

— İyi amma, benimle evleneceğini söyledi !

VASFİ RIZA ZOBO JÜBİLESİ

Türk sahnesinin eşsiz sanatkârlarından Vasfi Rıza Zobo'nun sahneye çıkışının otuzuncu yılı münesebetiyle 30 Temmuz 1948 günü Açık Hava Tiyatrosunda bir jübile tertip edilmiştir.

YOKET

Bit, pire, tahtakurusu, sinek ve benzeri bütün haşaratı öldürür. Tekel bayilerinde yarım litrelik şişesi, şişe depozitosu dahil 125 kuruş fiatla satılmaktadır.

— Birader, şu Ingiliz kızını çıldırasiye seviyorum... Halim vaktim de epey yerinde olduğu halde bir türlü yüzüme bakmıyor...

— Kolayı var azizim : Bir seri Lingafon ders plâğı alarak kısa zamanda İngilizce öğren, hemen kalbini çelersin

DİKKAT

Gazetemize gelen yazı ve karikatürler, neşredilsin edilmesin geriye verilmez.

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Sahibi: F KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası

İdeal Bir Dış Macunu

ULTRAMİN

Dişleri Çürümekten Korur

Issız yer

Bir piyes muharririnden biri mektupla bedava yer ister. Eser hiç tutmadığı için muharrir, gönderdiği bilete şu puslayı da ilâve eder : "Gideceğiniz mahal çok ıssız olduğundan rüvelverinizi sakın unutmayın!..

HANIMELİ

Türkiyenin En Büyük KADIN GAZETESİ Haziran 948 yaz sayısında

Yazlık moda ve modellerini renkli resimleriyle bulacaksınız. Biçki dersleri devam ediyor. 5 parçadan 20 çeşit elbise nasıl giyilir? Güneş banyosu - Yavrumuzun yaz oyunları. Böceklere aman yok. Ayni motiften değişik örnekler.

Zayıflamanın sırlarını bildiriyoruz! Ne yapalım ki çorabımız akmasın? Yazlık ev ve iş elbiseleri, yaz yemekleri, güzellik takvimi, manikürümüzü kendimiz yapalım, saçlarımızı kendimiz keselim. Fıkra, karikatür, roman, hikâye

40 Sahife 50 Krş. İstanbul — Tan Matbaası

TÜRK TİCARET BANKASI

Yüzde 3 1/2 faizli

TASARRUF HESAPLARI **1948 ikramiye plânı**

12000 liralık

ikramiye ilâve edilmiştir

10 Ağustos 1948 çekilişindeki ikramiyeler :

1	adet	6000	lira
1	"	3000	"
1	"	2000	"
1	"	1000	"
2	"	1000	"
4	"	500	"
30	"	100	"

Gişelerimiz istenen izahatı vermeğe amadedir.